

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/84/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712201539
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2712201539.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., V. XX, t.č. B., N. XX o zaplatenie 1.790,53 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 13.3.2013 č.k. 3C/62/2012-96, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu v celom rozsahu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovanej právo na náhradu trov konania nepriznáva. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou § 497, § 502 ods. 1 prvá veta, § 503 ods. 1,2 Obchodného zákonníka, § 79 ods. 2, § 101 ods. 1, § 120 ods. 4, § 121, § 142 ods. 1 O.s.p. Vecne prvostupňový súd argumentoval tým, že splnenie dôkaznej povinnosti neznamená unesenie dôkazného bremena. Dôsledkom neunesenia dôkazného bremena je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje toho účastníka, na ktorom spočívalo dôkazné bremeno a ktorý sa dostal do dôkaznej núdze, keďže neponúkol alebo nevedel ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu rozhodujúce skutočnosti. Po vykonanom dokazovaní a hodnotení dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že medzi účastníkmi vznikol záväzkovoprávny vzťah zo zmluvy o úvere. Veriteľ je v záväzkovom vzťahu osobou oprávnenou požadovať od dlžníka plnenie v dojednanom rozsahu, forme a čase a dlžník je v záväzkovom vzťahu osobou povinnou poskytnúť veriteľovi plnenie v dojednanom rozsahu, forme a čase. Slovo „záväzok“ spája v jednom slove a pojme pohľadávku veriteľa a dlh dlžníka. Práva a povinnosti vyplývajúce zo záväzkového právneho vzťahu smerujú proti určitej osobe a vznikajú z dôvodov daných medzi dlžníkom a veriteľom, v danom prípade bola podľa tvrdenia navrhovateľa záväzkovoprávnym vzťahom zmluva o vydaní a používaní bankovej platobnej karty, ktorá je dvojstranným právnym vzťahom a z ktorej žalobca niečo poskytol a žalovaná bola povinná poskytnuté vrátiť, niečo dať. V konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) bremeno tvrdenia v tom, že so žalovanou (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe jej poskytol určité plnenie a že žalovaná za toto plnenie neposkytla riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Povinnosť má aj postupník, teda nový veriteľ dlžníka. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Vykonaným dokazovaním súd nemal preukázané, že žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie sumy 1790,53 eur s príslušenstvom, nakoľko táto pohľadávka je z pohľadu súdu a skutočnosti, že sa jedná o záväzkovoprávny vzťah zo zmluvy, ktorej obsahom je peňažné plnenie, nepreskúmateľná. Žalobca vo svojom návrhu a ani na výzvy súdu neuviedol koľko peňažných prostriedkov žalovanej celkovo poskytol, teda aký dlh má žalovaná a neuviedol, koľko splátok žalovaná celkovo zaplatila, teda koľko zo záväzkového vzťahu dlží, má dať. Z priložených listinných dôkazov mal súd len preukázané, že pôvodný veriteľ uzavrel so žalovanou zmluvu o kontokorentnom úvere s úverovým rámcom vo výške 20.000 Sk. Súď však nemal nepreukázané a ani veriteľ túto skutočnosť neuviedol, koľko žalovaná skutočne

z poskytnutého rámca vyčerpala a tiež koľko žalovaná splatila. Doloženie Prehľadu platobnej histórie, ktorý súdu doručil žalobca, nemožno považovať za unesenie dôkazného bremena v tomto smere, keď žalobca síce predložil dôkaz, avšak nebolo úplne jasné aké tvrdenia žalobcu sa majú týmto dôkazom preukázať. Z platobnej histórie je zrejmé, že žalobca účtoval aj poplatky, ale nezodôvodnil, do ktorej žalovanej sumy ich zahrnul. Z prehľadu transakcií nebolo jasné ako bol vypočítaný úrok z úvere (v akej % sadzbe, keďže úver sa mal úročiť premenlivou úrokovou sadzbou), z akej sumy sa pri výpočte vychádzalo, akou úrokovou sadzbou bol vypočítaný úrok z omeškania a na základe čoho boli žalovanej účtované rôzne poplatky, keď v zmluve uvedené neboli a navyše súdu ani nebol doručený na dôkaz sadzobník a ani VOP, na ktoré sa v zmluve a dodatku k nej odkazuje. Obchodné podmienky boli síce doručené, ale nedajú sa priradiť k zmluve, pretože nadobudli účinnosť až po uzavretí zmluvy. Svedčia o tom aj ustanovenia z dodatku č. 1, ktorý odkazuje na články Obchodných podmienok, ktoré nie sú uvedené v Obchodných podmienkach. Z týchto dôvodov mal súd za to, že žalobca nedostatočne splnil povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, dôsledkom ktorého bolo neunesenie dôkazného bremena, čoho výsledkom bolo, že súd návrh zamietol. Čo sa týka Dohody o splátkach a uznaní záväzku, žalobca z nej nevyvodil žiadne tvrdenia rozhodné pre vec. Po oboznámení sa s listinou súd vyvodil záver, že síce obsahuje sumu, ktorú žalovaná uznáva, avšak nie je z nej zrejmé, aké príslušenstvo je zahrnuté do uznanej čiastky istiny, či sú v nej úroky a poplatky, príslušenstvo nie je s ohľadom na ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka špecifikované. Preto súd nevzal pri rozhodovaní o veci dohodu o splátkach a uznanie záväzku do úvahy.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., avšak žalovanej, ktorá bola v konaní účastníčkou úspešnou náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si ich neuplatnila ani nevyčíslila a zo spisu jej žiadne trovy nevplynuli.

Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu, resp. alternatívne v zmysle § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. rozsudok zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania s tým, že trovy odvolacieho konania vyčíslil sumou 71,11 Eur. Ako odvolacie dôvody uviedol nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Poukázal pritom na znenie ust. § 110 ods. 1 a § 558 Občianskeho zákonníka, ako i na obsah dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu uzavretej medzi účastníkmi dňa 1.4.2010. Upozornil na to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom aby nastali právne účinky spojené s uznaním podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, teda k začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej lehoty, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 OZ viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu novej 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní dlhu vedel alebo nie. Na rozdiel od toho § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh o jeho premlčaní so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval a ust. § 110 OZ nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal o jeho premlčaní a jeho následkoch. Keďže v danom prípade v predmetnej dohode žalovaný potvrdil vedomosť o premlčaní dlhu, nastali účinky ust. § 558 Občianskeho zákonníka a to, že záväzok uznaný žalovaným čo do dôvodu a výšky v čase uznania trval. Odvolateľ zdôraznil, že žalovaný sám požiadal o možnosť splácať dlh v splátkach, ktorej bolo vyhovené z jeho strany, preto je absurdné tvrdenie o zhoršení postavenia spotrebiteľa uzatvorením Dohody. Žalovaný si je vedomý svojho záväzku, avšak neuhradil ho, preto jeho konania nemožno považovať za morálne a čestné a preto je absurdné poskytnúť mu zo strany súdu ochranu. Žalovaný po tom, čo sa oboznámil s obsahom dohody svojím podpisom svoj existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vôľu ho splniť, konal dobrovoľne a zaviazal sa k plneniu záväzku v splátkach.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom

predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. c) a f) O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§214 ods. 2 O.sp.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu bolo zistené, že žalobca ako postupník, ktorému bola predmetná pohľadávka postúpená Slovenskou sporiteľňou a.s., sa od žalovanej domáhal sumy 1 790,53 Eur spolu s úrokom z omeškania 13% ročne zo sumy 636,70 Eur od 20.5.2010 až do zaplatenia, sumy 53,13 Eur ako vyčísleného úroku z omeškania, včítane trov konania, z titulu poskytnutia peňažných prostriedkov žalovanej právny predchodcom žalobcu na základe zmluvy o vydaní a používaní bankovej platobnej karty zo dňa 5.8.2004 s poukazom aj na dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku medzi žalobcom ako postupníkom a žalovanou ako dlžníkom, ktorá bola uzavretá dňa 1.4.2010.

Hneď na úvod odvolací súd konštatuje, že nemožno súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že vykonaným dokazovaním súd nemal preukázať, že žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie uplatnenej pohľadávky v celom jej rozsahu, nakoľko pohľadávka je z pohľadu súdu prvého stupňa a skutočnosti, že sa jedná o záväzkovoprávny vzťah zo zmluvy, ktorej obsahom je peňažné plnenie, nepreskúmateľná. Dôvodom nesúhlasu je tá skutočnosť, že podľa predloženej dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretej medzi žalobcom ako postupníkom a žalovanou ako dlžníkom malo dôjsť k uznaniu práva žalobcu.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

K platnosti právneho úkonu uznania dlhu, okrem písomnej formy a všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony je potrebné, aby dlžník vyjadril prísľub zaplatiť dlh, uviedol dôvod jeho vzniku a výšku v akom dlh uznáva.

Uznanie dlhu je samostatným zabezpečovacím inštitútom; zabezpečovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Ide o jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi. Okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony (§ 34 Občianskeho zákonníka) je k jeho platnosti treba písomná forma a vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu dlhu a jeho výšky, čiže ak má mať písomné uznanie práva dlžníkom právne dôsledky uvedené v ustanovení § 558 Občianskeho zákonníka, je potrebné, aby došlo k uznaniu práva ako čo do dôvodu, tak čo do výšky a rovnako musí byť pri uznaní práva jednoznačne dovoditeľný aj prísľub dlh zaplatiť. Pretože ide o právny inštitút v podobe právneho úkonu, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka), musí byť určitosť prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky a zároveň prisľúbiť dlh zaplatiť daná obsahom listiny, na ktorej sú zaznamenané; nestačí, že dlžníkovi, ktorý jednostranný právny úkon urobil, príp. veriteľovi, ktorému je tento úkon adresovaný, bol jasný dôvod uznávaného dlhu, jeho výška, tak aj prísľub dlh zaplatiť, ak to nie je poznateľné z textu listiny. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a takýto prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodne pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb.

Jazykové vyjadrenie právneho úkonu možno síce vykladať prostriedkami gramatickými (z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov), logickými (z hľadiska vzájomnej nadväznosti použitých pojmov), či systematickými (z hľadiska radenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu), keď interpretácia obsahu právneho úkonu podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemôže nahrádzať alebo meniť už urobené prejavy vôle (použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje vždy iba na to, aby obsah právneho úkonu vyjadreného slovami, ktorý účastník urobil, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v dobe, kedy bol úkon vyvíjaný).

Inštitút uznania dlhu podľa cit. § 558 Občianskeho zákonníka je ako už bolo uvedené samostatným zabezpečovacím inštitútom. Zabezpečovaciu funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase jeho uznania. Tým sa v spore posilňuje procesná pozícia práve veriteľa a nie dlžníka, pretože dôkazné bremeno sa presúva práve na dlžníka, ktorý ak namieta, že dlh neexistuje, je povinný túto

skutočnosť preukázať. Uznaním dlhu teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. Splnením predpokladov uvedených v cit. § 558 Občianskeho zákonníka dochádza jednak k založeniu vyvrátiteľnej právnej domnienky trvania dlhu a jednak sú s ním spojené i právne účinky pretrhnutia premlčacej lehoty v zmysle § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka. Pokiaľ by v úkone absentoval výslovne prísľub zaplatenia dlhu, je dôsledkom tohto úkonu iba pretrhnutie premlčacej lehoty podľa § 110 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka a vyvrátiteľná právna domnienka trvania dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka nevznikne.

Možno preto uzavrieť, že pokiaľ sa súd prvého stupňa písomnosťou zo dňa 1.4.2010 nezaoberal (dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretá medzi žalobcom ako postupníkom a žalovanou ako dlžníkom) a tým neskúmal, či z nej vyplývajú nevyhnutné náležitosti uznania dlhu v zmysle ustanovenia § 558 Občianskeho zákonníka; teda jasný dôvod uznávaného dlhu, jeho výška, výslovne vyjadrenie prísľubu žalovanej čoby dlžníka žalobcovi čoby veriteľovi v listine špecifikovanú peňažnú sumu (dlh) uhradiť, pochybil. Argumentácia, súdu prvého stupňa, podľa ktorej, i keď listina obsahuje sumu, ktorú žalovaná uznáva, avšak nie je z nej zrejmé, aké príslušenstvo je zahrnuté do uznanej čiastky istiny, či sú v nej úroky a poplatky, keď príslušenstvo nie je s ohľadom na ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka špecifikované, preto nevzal pri rozhodovaní o veci dohodu o splátkach a uznanie záväzku do úvahy, je nie len v rozpore s ust. § 558 Občianskeho zákonníka, ale aj nepreskúmateľná.

Navyše z obsahu odvolania žalobcu vyplýva, že tento si je vedomý, že ním uplatnená pohľadávka je premlčaná, v dôsledku čoho k uzavretiu dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznania záväzku zo dňa 1.4.2010 došlo po jej premlčaní. Preto nezodpovedanou otázkou zostalo aj to, či toto uznanie premlčaného záväzku mohlo založiť právny následok behu novej 10-ročnej premlčacej lehoty odo dňa, keď k uznaniu dlhu došlo, teda od 1.4.2010 v zmysle § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka.

V zmysle § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Pre záver, že uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka nie je totožné s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka svedčia i odlišné právne dôsledky spojené s uznaním premlčaného práva. Zatiaľ čo uznanie premlčaného práva z hľadiska účinkov spojovaných s § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že uznal právo premlčané, úprava v § 558 Občianskeho zákonníka pre vznik domnienky trvania dlhu vyžaduje, aby ten, kto uznal premlčaný dlh o premlčaní vedel. Pokiaľ dlžník o premlčaní nevedel, uznanie dlhu právny následok v podobe tejto domnienky nemá, ale i tak dôjde k založeniu behu novej premlčacej doby podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vyššie uvedeným spôsobom vyriešila vzťah citovaný v ust. § 110 ods. 1 veta druhá a § 558 Občianskeho zákonníka už predčasom konštantná súdna judikatúra, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade, napríklad v rozhodnutiach pod R 51/1968 alebo v novších rozhodnutiach NS ČR (kde dosiaľ platí v danej oblasti rovnaká právna úprava) v rozsudkoch NS ČR 33Cdo 155/2007, 33Cdo 133/2005, 33Odo 1039/2004.

S poukazom na vyššie uvedené prvostupňový súd pochybil, ak sa nezaoberal dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretú medzi žalobcom ako postupníkom a žalovanou ako dlžníkom dňa 1.4.2010, tým nesprávne posúdil aj dôkaznú povinnosť v konaní v súvislosti s týmto uznávajúcim prejavom, v dôsledku čoho s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu vec nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnemu právnomu záveru, že predmetný nárok je nepreukázaný, na základe ktorého žalobu i zamietol.

Keďže s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, pričom nadväzne zároveň nedostatočne zistil skutkový stav na posúdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku z iných hľadísk, ako len z hľadiska domnelého neunesenia dôkazného bremena žalobcom, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené, keďže dospel k iným právnym záverom, musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, aby tým učinil zadosť princípom dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania a neznemožnil účastníkom realizáciu ich procesných práv, keďže by im odoprel možnosť odvolacieho prieskumu nových, z pohľadu doterajších záverov súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných skutočností, čím by účastníkom odňal možnosť konať pred súdom.

Povinnosťou prvostupňového súdu, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O.s.p.), bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok žalobcu, prípadne doplniť potrebné dokazovanie a následne vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.